

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СПОЖИВАЧА ПРИРОДНОГО ГАЗУ

Відносини між Оператором газорозподільної системи та споживачами природного газу регулюються нормами Закону України «Про ринок природного газу», Кодексу газорозподільних систем, Типового договору розподілу природного газу, Правилами безпеки систем газопостачання, Правилами постачання природного газу та іншими нормативними документами.

Споживач - фізична особа, фізична особа - підприємець або юридична особа, яка отримує природний газ на підставі договору постачання природного газу з метою використання для власних потреб, а не для перепродажу, або використання в якості сировини.

Оператор газорозподільної системи - суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії здійснює діяльність із розподілу природного газу газорозподільною системою на користь третіх осіб (замовників)

Розподіл природного газу здійснюється на підставі та умовах договору розподілу природного газу в порядку, передбаченому Кодексом газорозподільних систем та іншими нормативно-правовими актами.

За договором розподілу природного газу оператор газорозподільної системи зобов'язується забезпечити замовнику послуги розподілу природного газу на період та умовах, визначених договором розподілу природного газу, а замовник зобов'язується сплатити оператору газорозподільної системи вартість послуг розподілу природного газу.

Оператор газорозподільної системи відповідає за надійну та безпечну експлуатацію, підтримання у належному стані та розвиток (включаючи нове будівництво та реконструкцію) газорозподільної системи, якою він користується на законних підставах.

Згідно Типового договору розподілу природного газу

Споживач має право:

1) на отримання цілодобового доступу до газорозподільної системи та передачу належних Споживачу об'ємів (обсягів) природного газу з належним рівнем надійності, безпеки, якості та величини його тиску за умови дотримання ним вимог Типового договору розподілу природного газу та Кодексу газорозподільних систем;

2) на перерахунок наданих послуг за Типовим договором розподілу природного газу у разі недотримання Оператором ГРМ рівня якості та/або величини тиску природного газу, що передається на межі балансової належності об'єкта Споживача;

3) вимагати від Оператора ГРМ письмову форму Типового договору розподілу природного газу, завірену печаткою Оператора ГРМ;

4) ініціювати перевірку роботи комерційного вузла обліку (лічильника газу) у порядку, визначеному Кодексом газорозподільних систем;

5) звертатися до Оператора ГРМ зі скаргами та пропозиціями щодо виконання умов Типового договору розподілу природного газу;

6) на отримання компенсації у разі невідповідності якості природного газу параметрам, визначеним Кодексом газорозподільних систем;

7) не частіше одного разу на три місяці звернутись до Оператора ГРМ із письмовою заявою про проведення звіряння фактично використаних об'єктом споживача об'ємів

природного газу та сплачених коштів за послуги розподілу природного газу з підписанням відповідного акта.

8) інші права, передбачені Типовим договором розподілу природного газу та Кодексом газорозподільних систем.

Споживач зобов'язується:

1) здійснювати розрахунки за послуги розподілу природного газу в розмірі, строки та порядку, визначені Типовим договором розподілу природного газу;

2) своєчасно повідомляти Оператора ГРМ про всі зміни щодо персоніфікованих даних в заяві-приєднанні та/або позаштатної роботи комерційного вузла обліку (лічильника газу);

3) не перешкоджати Оператору ГРМ у здійсненні заходів щодо вдосконалення обліку природного газу для точності виміру обсягів розподілу та споживання природного газу, у тому числі встановлення засобів дистанційної передачі даних, установа дублюючих засобів вимірювальної техніки чи монтажу окремих закладних частин для можливості їх встановлення за рахунок Оператора ГРМ;

4) забезпечувати безперешкодний та безплатний доступ на власні об'єкти чи земельну ділянку представникам Оператора ГРМ за їх службовими посвідченнями для виконання ними службових обов'язків щодо забезпечення гарантованого рівня надійності, безпеки, якості та величини тиску природного газу, запобігання можливим витокам газу та недопущення аварійних ситуацій, зокрема для: перевірки, локалізації і ліквідації витоків газу та аварійних ситуацій; перевірки, повірки та/або експертизи комерційного вузла обліку (лічильника газу), а також перевірки показань лічильників газу; виконання робіт з припинення та відновлення газопостачання тощо;

5) не допускати несанкціонованого відбору природного газу;

6) забезпечити належну експлуатацію власних газових мереж відповідно до вимог Кодексу газорозподільних систем та акта розмежування балансової належності й експлуатаційної відповідальності сторін;

7) дотримуватись інших вимог Типового договору розподілу природного газу та Кодексу газорозподільних систем;

8) на вимогу Оператора ГРМ у десятиденний строк сплатити Операторові ГРМ компенсацію за порушення, які передбачені пунктом 3 глави 7 розділу VI Кодексу газорозподільних систем.

Відповідно до ст. 13 Закону України «Про ринок природного газу»

Споживач має право, зокрема, на:

1) вільний вибір постачальника;

2) безоплатну зміну постачальника, крім випадків, передбачених абзацом другим частини першої статті 14 цього Закону;

3) отримання інформації про загальні умови постачання (у тому числі ціни), права та обов'язки постачальника та споживача, зазначення актів законодавства, якими регулюються відносини між постачальником і споживачем, наявні способи досудового вирішення спорів з постачальником;

4) отримання природного газу належної якості та кількості, фізико-хімічні показники якого відповідають встановленим нормам, відповідно до умов укладених договорів, крім

випадків припинення (обмеження) постачання природного газу відповідно до вимог законодавства та умов договорів;

5) безоплатне отримання інформації про обсяги та інші показники власного споживання природного газу;

6) дострокове розірвання договору постачання, якщо постачальник повідомив споживача про намір внесення змін до договору постачання в частині умов постачання та нові умови постачання виявилися для нього неприйнятними.

Споживач зобов'язаний, зокрема:

1) укласти договір про постачання природного газу;

2) забезпечувати своєчасну та повну оплату вартості природного газу згідно з умовами договорів;

3) не допускати несанкціонованого відбору природного газу;

4) забезпечувати безперешкодний доступ уповноважених представників оператора газотранспортної системи, оператора газорозподільної системи до вузлів обліку природного газу та з метою встановлення вузлів обліку газу;

5) припиняти (обмежувати) споживання природного газу відповідно до вимог законодавства та умов договорів;

6) надавати стороні, з якою укладено договір про постачання/купівлю-продаж природного газу, інформацію про сумарну номінальну потужність свого газового обладнання, якщо технічна спроможність такого обладнання може забезпечити споживання газу в обсязі 600 ГВт·год на рік та вище.

У разі порушення або невиконання своїх обов'язків споживач несе відповідальність згідно із законом.

Захист прав споживачів природного газу - фізичних осіб регулюється Законами України «Про ринок природного газу», "Про захист прав споживачів" та іншими нормативно-правовими актами.

**Відповідно до Правил постачання природного газу, затверджених
Постановою КНКРЕКП 30.09.2015 р. за № 2496**

1) ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ПОБУТОВОГО СПОЖИВАЧА

Побутовий споживач має право на:

- вільний вибір постачальника та безоплатну зміну постачальника;
- безперервне отримання природного газу за умовами договору постачання природного газу;

- зменшення розміру плати в разі погіршення наданих постачальником послуг;

- отримання інформації про загальні умови постачання (у тому числі ціни), порядок плати за спожитий природний газ, права та обов'язки постачальника та побутового споживача, зазначення актів законодавства, якими регулюються відносини між постачальником і побутовим споживачем, наявні способи досудового вирішення спорів з постачальником, дані про фактичні нарахування (обсяг та вартість) за послуги з газопостачання та іншу інформацію відповідно до договору постачання природного газу;

- розірвання договору та/або відшкодування збитків в установленому законодавством порядку, зокрема цими Правилами;

- проведення звіряння розрахунків з підписанням відповідного акта;
- безоплатне отримання інформації про обсяги та інші показання власного споживання природного газу;
- інші права, передбачені цими Правилами та чинним законодавством.

Побутовий споживач зобов'язаний:

- укласти договір постачання природного газу з постачальником, а за відсутності укладеного договору припинити відбір (споживання) природного газу з газорозподільної системи;
- забезпечувати своєчасну та повну оплату вартості природного газу згідно з умовами договору;
- раціонально використовувати природний газ, обережно поводитися з газовими приладами і пристроями;
- не пізніше ніж за двадцять робочих днів до звільнення приміщення або повного припинення газоспоживання письмово повідомити діючому постачальнику про розірвання договору та розрахуватися за спожитий природний газ;
- безперешкодно допускати у свої житлові та підсобні приміщення, де розташовані газові прилади і пристрої, лічильник газу, представників постачальника після пред'явлення ними відповідних службових посвідчень для звіряння показань фактично використаних обсягів природного газу;
- проводити на вимогу постачальника звіряння фактично використаних обсягів природного газу з підписанням відповідного акта та пред'являти платіжні документи на вимогу постачальника для перевірки правильності оплати;
- виконувати інші обов'язки, передбачені цими Правилами та чинним законодавством.

2) ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ НЕПОБУТОВОГО СПОЖИВАЧА ПРИРОДНОГО ГАЗУ

Споживач, що не є побутовим, має право:

- на отримання природного газу в обсягах, визначених договором постачання природного газу, за умови дотримання його умов;
- на одночасне отримання природного газу від декількох постачальників на одну точку комерційного обліку, якій присвоєно окремий ЕІС-код, в одному розрахунковому періоді в порядку, встановленому Законом;
- на безкоштовне отримання інформації щодо цін постачальника на природний газ та порядку оплати;
- самостійно припиняти (обмежувати) відбір природного газу для власних потреб з дотриманням вимог чинного законодавства, про що повинен письмово повідомляти всіх суб'єктів ринку природного газу, з якими укладено відповідні договори;
- вимагати поновлення постачання природного газу в установленому порядку після усунення порушень і компенсації оплати послуг за відключення та підключення, якщо припинення газопостачання відбулося без розірвання договору постачання природного газу;
- інші права, передбачені чинним законодавством.

Споживач зобов'язується:

- дотримуватись вимог Правил постачання природного газу;

- забезпечувати дотримання дисципліни відбору (споживання) природного газу в обсягах та на умовах, визначених договорами;
- своєчасно та в повному обсязі сплачувати за поставлений природний газ на умовах, визначених договорами;
- здійснювати комплекс заходів, спрямованих на запобігання виникненню загрози життю або травматизму, пошкодженню обладнання та продукції, негативних екологічних наслідків тощо в разі отримання повідомлення про припинення (обмеження) постачання (розподілу/транспортування) природного газу;
- забезпечувати допуск представників постачальника за пред'явленням службового посвідчення на територію власних об'єктів для звірки даних фактичного споживання природного газу;
- самостійно обмежувати (припиняти) споживання природного газу у випадках:
 - порушення строків оплати за договором на постачання природного газу;
 - відсутності споживача у розрахунковому періоді в Реєстрі будь-якого постачальника на інформаційній платформі Оператора ГТС;
- перевищення підтвердженого обсягу природного газу без узгодження з постачальником;
- відсутності укладеного договору постачання природного газу;
- інших випадках, передбачених чинним законодавством.